

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzat

2013. június 20.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	6
Célok	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	
1. Jogszabályi háttér bemutatása	7
2. Stratégiai környezet bemutatása	8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	9
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	16
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	22
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	25
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	27
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	29
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	30
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	31
1. A HEP IT részletei.....	31
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	31
Jövőképünk.....	31
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	32
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	34
3. Megvalósítás.....	35
A megvalósítás előkészítése	35
A megvalósítás folyamata.....	35
Monitoring és visszacsatolás	37
Nyilvánosság	37
Érvényesülés, módosítás.....	38
4. Elfogadás módja és dátuma.....	39

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzat, a már megszűnt, Pilis-Buda-Zsámbék Többcélú Kistérségi Társulás tagjaként már a 2010-2012-es évekre Kistérségi Közoktatási Intézkedési Tervet dolgozott ki és fogadott el. Ennek célja olyan folyamatok elindítása, illetve megerősítése volt, amelyek elősegítik a kistérségben a közoktatási közszolgáltatások hatékonyságának növelését, minőségközpontú fejlesztését és irányítását, és ennek eredményeként a nevelés-oktatás eredményesen szolgálja a gyerekek és fiatalok sokoldalú személyiség fejlődését, az egész életen át tartó tanulásra és társadalmi életben való aktív részvételre történő felkészülést. A hosszú távú célkitűzések között szerepelt emellett, az egészséges életmódra való nevelés, környezettudatosság kialakítása, a gyermekek, tanulók egyéni képességeihez igazodóan, a továbbhaladáshoz biztosított esélyegyenlőség, a gyermekek számára döntési szabadság és választási lehetőség biztosítása, valamint a tárgyi és személyi feltételek biztosítása a hatékony, minőségi munkavégzés érdekében. Önkormányzatunk az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit, érvényesülését biztosító programokat, intézkedéseket már a korábbi. években is számba vette. Az eltelt időszak általános tapasztalata, hogy a megvalósítás az Önkormányzat részéről folyamatos, aktív beavatkozást igényelt és igényel.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Nagykovácsi Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Nagykovácsi a Budapesti Agglomeráció északnyugati szektorában, a pilisvörösvári kistérségben helyezkedik el, közvetlenül a fővárossal határosan. A település átmenő forgalomtól mentes ún. zsáktelepülés, az ide vezető bekötőútnak a község után nincs folytatása (ez megváltozhat, amennyiben a tervezés alatt álló M0 autópálya területre vonatkozó szakasza is megépül). A települést természetvédelmi területek ölelik körül és éppen kedvező táji-természeti adottságai folytán vált kedvelt vándorlási célterületté. Az agglomerációs hatások az 1990-es évektől kezdve fokozottan érintették a települést. Nagykovácsi elsősorban lakófunkciót lát el, és a jövőben is elsősorban az ilyen jellegű területhasznosítás iránt várható kereslet

Történet

A 330-340 méter magasan fekvő, 420-560 méter magas hegyekkel övezett völgykatlan és a ma Ördögárokknak nevezett vízfolyás környékét már az őskori ember is tartózkodásra alkalmasnak tekintette, a római korban pedig már gazdaságok és villák népesítették be. A középkori falut (melynek neve először egy 1254-es oklevélben szerepel) királyi szolgák – alighanem fegyverkovácsok – lakták. A török hódoltság alatt elnéptelenedett falut 1700-1760 között – a birtokos Wattay család hívására – Hessen, Schwaben, Würtemberg környékéről érkező, német nyelvű telepések népesítették be. Katolikus templomukat 1742-1746 között építették. A Wattay család 1820-ban kezdte építeni kastélyát a falu elején, mely később Teleki, végül Tisza-birtok lett. A második világháborút követő megtorló kitelepítés (noha a 86,5%-ot kitevő német

anyanyelvű lakosból csak 1663 (56%) vallotta magát német nemzetiségűnek), 800 családot (kb. 2200 főt) érintett. Az igazságtalanul kitelepített svábok helyére Heves megyéből és az Alföldről érkeztek betelepülők, majd a történelem másik botránya, az úgynevezett „lakosságcsere” keretében a Felvidékről kitelepített magyar családok népesítették be a kényszerűen elhagyott portákat. Ezzel együtt a lélekszám csak 1970-re közelítette meg az 1941-es szintet. Az 1945 utáni bányász- és téesz-faluba az 1970-es években végbement parcellázások nyomán hétvégi házat, később egyre több lakóházat építő budapestiek kiköltözése (és a mezőgazdasági termelés fokozatos visszaszorulása) következtében a település munkahelyből egyre inkább lakóhellyé vált. Természeti adottságaiból adódóan népszerű célpontja lett a fővárosból kitelepülő, nagyrészt értelmiségi rétegnek. Az 1980-as adatok szerint 3230, a 2001-es népszámlálás szerint 5244, ma közel 8000 lakosa van. Előrejelzések szerint a lélekszám hamarosan eléri a tízezer főt. A további beépülésnek, vagy nagy terület-igényű egyéb beruházásoknak a földrajzi és természeti adottságok szabnak gátat: Az egész falut a Budai Tájvédelmi Körzet öleli körül, különösen kiemelandó a Szénások Európa-diplomás dolomit-hegyei és a csak itt élő pilisi len (*Linum dolomiticum*).

Nevezetességek, látnivalók

Budapest felől Nagykovácsi belterületéhez közeledve először az *Amerikai Nemzetközi Iskola* épületei tűnnek fel, majd – ugyancsak bal kéz felől – az 1737-ből származó *Szent Sebestyén kápolna* és a ma *Tisza-kastély* néven ismert kastély, melyet még az 1700-as évek óta birtokos Wattay család kezdett építeni 1820-ban. A település főutcáján álló, 1746-ban készült *Mária-oszlop* a pestisjárvány, illetve a szabadtéri szentmisék emlékét őrzi. A főutcán tovább haladva a helyi védettséget élvező *Öregiskola* eredetileg 1870-ben épült, 1929-ben kibővített épülete (benne közösségi ház és könyvtár) érdemel említést. Szemben a *Nagykovácsi Általános Iskola* frissen felújított épületegyüttese is méltó egy pillantásra, mielőtt *Nagykovácsi főterére* érjünk. A templom előtti térről érdemes tudni, hogy rehabilitációjának alapja egy egyedülálló kezdeményezés: hallgatói ötletpályázat volt. A pályázaton részt vevő egyetemi hallgatók friss szemléletű megoldási javaslatai nagy sikert arattak a lakosság körében is, egy európai uniós pénzek felhasználására kiírt pályázat pedig a megvalósítás anyagi forrásainak nagyobb részét is biztosította. A téren álló, 1746-ban felszentelt *római katolikus plébániatemplom* barokk épülte országos műemlék.

A téren áll *a két világháború áldozatainak emlékműve*, melyet 1925-ben állítottak, majd 1990-ben újítottak fel. Az *országzászlót* 1936-ban állították, melyet a budakörnyéki svábok magyar hazafiságát méltató beszéd avatott fel. A mai zászló az eredeti helytől mintegy három méterre van, és vele együtt mozdult a 2006-ban elhelyezett *negyvennyolcas emlékkő*.

A főteret elhagyva, az Ördögárok túlsó partján áll *a honfoglalás emlékműve*. Néhány lépéssel arrébb, a következő híd két oldalán *a kitelepítésnek és az áttelepítésnek állít emléket egy-egy szoborkompozíció*. A főtértől a templomok mellett tovább haladva a Kossuth Lajos utcán elérjük a település szélét: egyenesen tovább menve a Perbál felé vezető (római eredetű) erdei útra jutunk, balra fordulva pedig Telkibe gyalogolhatunk át, illetve felkapaszkodhatunk a Nagykopaszra, a Csergezán-kilátóhoz.

A temetőben számos *régi sváb sírkövet* láthatunk, és az *új református templom* mellett vezet tovább az út. Az 1832-ben felszentelt kápolna előtti három kereszt és a stációk 1834-re készültek el. A második világháborúban kisebb károkat szenvedett kápolnának legtöbbit az ötvenes évek ártottak, majd a parcellázások bontották meg (ma már visszaállíthatatlanul) a Kálvária-domb egységét.

Ugyancsak a Zsíroshegy őrzi a helyi bányászkodás emlékét, a *csillesor* oszlopai állnak ma is. Tovább sétálva a hajdan volt zsíroshegyi turistaház romjainak szomorú látványa fogad, de innen indulhatunk gyalog Solymár, illetve Pilisszentiván felé (vagy a lezárt Ördöglyuk-barlanghoz). A Zsíroshegy és a Nagyszénás közötti *tanösvény* pedig a környék egyedülálló növény- és állatvilágával ismerteti meg látogatóit.

Demográfia, keresletelemzés

Az agglomerációs térség északnyugati szektorához tartozó településekhez hasonlóan Nagykovácsi a népességnövekedés mértékét tekintve a dinamikusan fejlődő települések közé tartozik. A község népsűrűsége 165,9 fő/km², ami az országos átlagnál (109 fő/km²) jóval magasabb, míg a Pest megyei átlaghoz közeli érték (173 fő/km²), ami laza beépítésű lakóterületet jellemez.

A település erősségei közé sorolható a lakosság összetétele: az elmúlt évtized során növekedett az aktív keresők, az értelmiségi és vállalkozói szférában dolgozók aránya, korösszetételét tekintve pedig a településen jelentősen nőtt a fiatalok és gyermekkorúak aránya.

A Budapesti Agglomeráció településeiben az 1990-es évektől kezdődően, fokozódó mértékben érezhető a szuburbanizáció hatásai. Ebben a folyamatban kiemelkedők a budai oldal – az agglomeráció nyugati és északnyugati szektorának – települései. Általános tendenciaként említhető, hogy – döntően a migrációs hatások következtében – a főváros népessége jelentősen csökken, ezzel szemben Pest megye, valamint az agglomeráció (ezen belül az északnyugati szektor) népessége jelentősen növekszik. Hazánk legnagyobb mértékű népességnövekedése ebben a térségben realizálódik, különösen kiemelkedő az alábbi agglomerációba tartozó települések esetében (feltüntetve a növekedés százalékos mértékével): Telki (a lakónépesség a korábbinak 2,7-szerese), Veresegyház (61%), Nagykovácsi (55%), Solymár (48%), Piliscsaba (44%), Érd (29%), Üröm (28%), Budaörs(21%).

Nagykovácsi lakónépesség-számának növekedése az elmúlt években fokozatos, egyenletes volt. Az évi két százalékos (150-200 fő) népességnövekedés egyik legmeghatározóbb eleme a magas vándorlási különbözet értéke, vagyis a településre egyre többen költöznek Budapestről. A természetes szaporodás egyenlege igen kedvezőnek mondható a betelepülők demográfiai összetételének köszönhetően, mivel általában a fiatal, jómódú, egy-, vagy többgyermekes családok a jellemző bevándorlók. A vándorlási különbözet így jóval magasabb mértékű, mint a nagyobb térszerkezeti egységek összesített adatai.

2013-ban a népesség-nyilvántartás 7.365 lakost rögzített. A hivatalos adatokban szereplő 7365 főnél azonban többen élnek Nagykovácsiban, becslések szerint a tavasztól ősziig terjedő szezonban 500 – 800 fő állandó jelleggel itt lakik, és néhány százalékra tehető azok száma, akik üdülőiket egész évben lakás jelleggel használják.

Nagykovácsiban kiemelkedő paramétereket mutat a nagy alapterületű lakások aránya, valamint a 4 ill. több szobás lakások száma az agglomeráció és az északnyugati szektor településeihez képest. Az építési telkek árai felértékelődtek, döntően a korábbi kiköltözések miatt is

A lakosság jövedelmi viszonyai jóval az országos átlag feletti, amely számos mutató segítségével igazolható. A Közép-magyarországi Régió, azon belül a pilisvörösvári kistérség jelentősen kiemelkedik Magyarország többi területi egységeitől. A személyi jövedelemadót képző jövedelem alakulása alapján, a település a régió egyik legmagasabb értékét képviseli.

A népesség foglalkoztatottjainak száma, vagyis az aktivitási arány a Pest megyei átlag feletti, de ez az érték átlagosnak mondható. Nagykovácsi foglalkoztatottsági szerkezetében a terciér szektor dominál a szellemi szabadfoglalkozásúak átlagosnál magasabb részaránya a jellemző. A helyben vállalkozók számát tekintve több, a nem telephelyköteles vállalkozók (tanácsadó, szellemi szolgáltató stb.) száma.

Nagykovácsiban a helyben dolgozók aránya alacsony (20,6%), a Budapestre ingázók aránya igen magas, 79 %. A helyben és más településen foglalkoztatottak 60%-a 30 és 49 év közötti korcsoportba tartozik. Az itt élők munkalehetőségei korlátozottak; Nagykovácsi lehetőségei a munkahelyteremtésben a rejtett tartalékokat, ill. a fő irányt, az idegenforgalomhoz, ill. a szabadidő eltöltéséhez kapcsolódó beruházások (hétvégi-, üdülő turizmus, szabadidős tevékenységek, és az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások) jelentik.

A munkaerő képzettségi színvonala magas, a helyben dolgozó lakók 40%-a rendelkezik egyetemi vagy főiskolai oklevéllel, de a foglalkoztatottak 65%-a, míg a más településre eljárók közel 73%-a rendelkezik középiskolai érettségivel. A helyben foglalkoztatottak 40%-a vezető beosztású, 200 fő pedig szellemi munkát végez. A községben létesülő vállalkozások száma igen magas és számuk évről évre növekszik, 2012-ben 719 működő vállalkozást regisztráltak.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Nagykovácsi Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a kerület lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Önkormányzati Esélyegyenlőségi Programunk célja a helyi viszonyokhoz igazodó, a hátrányos helyzetben élő nagykovácsi polgárokat segítő, támogató feladatok rendszerezése, ütemezése. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden községi állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Nagykovácsi település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

2010-ben a Képviselő-testület elfogadta a 14/2010. (VI.01.) a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások szabályozásáról, valamint a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló egységes szerkezetbe foglalt önkormányzati rendeletét. A rendelet célja, hogy meghatározza az egyének, családok és

a közösség szociális biztonságának megteremtése és megőrzése érdekében biztosított helyi szociális ellátások formáit és rendszerét, a helyi szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből adódóan. A lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő kritikus élethelyzetek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgálni kell.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Nagykovácsi Nagyközség Esélyegyenlőségi Terv összhangban került kidolgozásra a Képviselő-testület által, 37/2002 (V.10) számon elfogadott Településfejlesztési Koncepcióval.

A Településfejlesztési koncepció célja, hogy megfogalmazza Nagykovácsi Nagyközség hosszú távú jövőképét, és ahhoz igazítsa középtávú fejlesztési céljait.

A Község hosszú távú jövőképe a nyitottság és dinamizmus: az értékőrzés és megújulás.

- Fenntartható településfejlesztés, természeti és környezeti értékcentrikus szemlélettel összhangban,
- A település, mint élhető, értékőrző és innovatív környezet,
- Példaértékű gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása a helyi társadalmi egyesületekkel, civilszervezetekkel és kistérségek aktív bevonásával

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2012. évig Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzata a Pilis-Buda-Zsámbék Többcélú Kistérségi Társulás tagja volt. Kistérségi Társulás tavaly év végi megszűnése után, Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete 92/2013 (V.23.) számú határozatával úgy döntött, hogy megalapítja a Buda-környéki Önkormányzati Társulást, emellett elfogadta a társulási megállapodást is. Az Önkormányzat, Buda-környéki Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsába a Polgármestert delegálta.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011.évi népszámlálás már meglévő adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, köztük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén. Nem áll rendelkezésünkre arra vonatkozóan adat, hogy Nagykovácsiban hány fő vallja magát roma nemzetiséghez tartozónak. A településen roma nemzetiségi önkormányzat nem működik. A községben 2 roma származású család él. Életkörülményeik rendezettek, nem élnek mélyszegénységben.

A mélyszegénységben élő gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében nagyon fontos az óvodában és az iskolában is az integrált nevelés, oktatás. A hátrányos helyzetűek, inaktív munkaerő-piacra történő visszakerülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekszik segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. A községben tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémákra vezethető vissza.

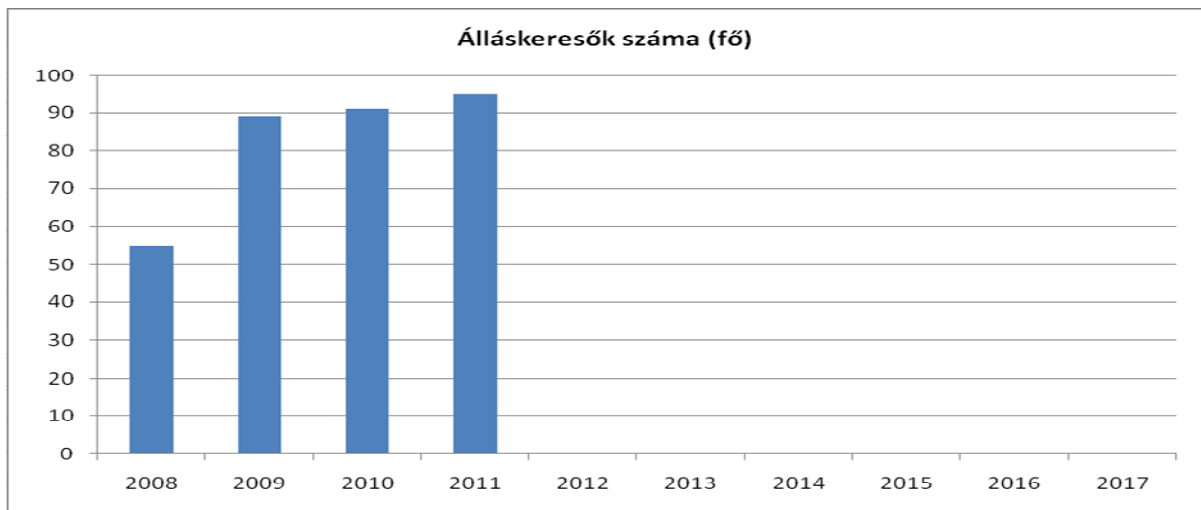
A Nagykovácsira vetített adatok alapján 2008 és 2011 között megfigyelhető egy bizonyos fokú növekedés – ami a lakosság számhoz viszonyítva alacsony - munkanélküliek számában. 2008-ban a nyilvántartott álláskeresők száma 55 fő volt, ami 2011-re majdnem a duplájára nőtt, 95 fő. Az álláskeresési járadékra való jogosultság alapján 2008-ban a nyilvántartott álláskeresők 63%-a volt jogosult a támogatásra, míg 2011-ben 43%.

A településen élők többsége rendezett anyagi körülmények között él. Napi lakhatási, megélhetési gondjaik nincsenek.

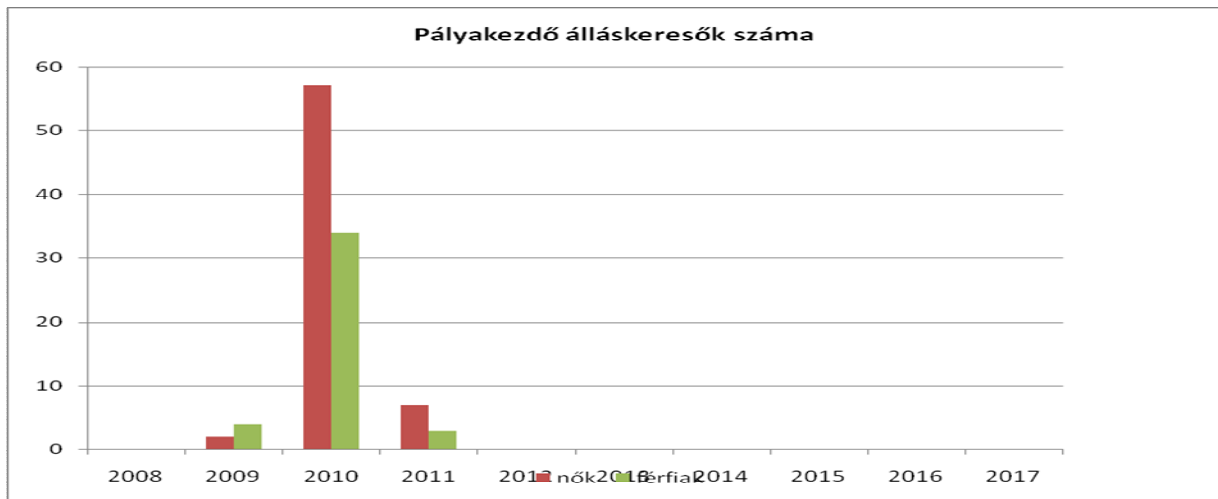
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Nagykovácsiban a munkanélküliek aránya és száma az alábbiak szerint alakult:

- 2008: regisztrált munkanélküliek száma 55 fő, ebből nő 35, férfi 20 fő. A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma összesen 17 fő, ebből 10 fő nő és 7 fő férfi.
- 2009: regisztrált munkanélküliek száma 6 fő, ebből nő 2, férfi 4 fő. A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma összesen 37 fő, ebből 22 fő nő és 15 fő férfi.
- 2010: regisztrált munkanélküliek száma 91 fő, ebből nő 57, férfi 34 fő. A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma összesen 46 fő, ebből 31 fő nő és 15 fő férfi.
- 2011: regisztrált munkanélküliek száma 95 fő, ebből nő 53, férfi 42 fő. A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma 37 fő, ebből 14 fő nő és 23 fő férfi.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 21-25 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak. A felmérés alapján az álláskeresők száma, a 31-50 év közötti korcsoportban a legmagasabb.

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatásához kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését a Nagykovácsi Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának Önkormányzati Osztálya látta el. 2012 júliusától a közterületen dolgozók szakmai irányításával a Nagykovácsi Településüzemeltetési Kft. foglalkozik. Nagykovácsi Polgármesteri Hivatalában jelenleg 2 fő közfoglalkoztatott lát el adminisztratív feladatokat, és további 5 fő került foglalkoztatásra pályázati beruházások kapcsán, illetve a Településüzemeltetési Kft. létszámának bővítése révén.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások szabályozásáról, valamint a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 14/2010 (VI.01.) számú rendeletébe építette be.

Az aktívkorúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a bérpótló juttatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a bérpótló juttatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétévente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

Rendszeres szociális segélyre lehet jogosult:

- a) aki egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- b) a rá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betölti, vagy
- c) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, terhességi-gyermekágyi segélyben – és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben (Gyvt. 41. § (3) bek.), illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani, vagy
- d) a települési önkormányzat rendeletében az aktív korúak ellátására jogosult személyek családi körülményeire, egészségügyi vagy mentális állapotára tekintettel meghatározott egyéb feltételeknek megfelel.

Az aktív korúak ellátásában részesülőken továbbra is előírás a munkaügyi központokkal való együttműködés. Az álláskereső részére állás keresési ellátásként állás keresési járadék, nyugdíj előtti állás keresési segély, valamint költségtérítés jár. Az állás keresési járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerő-piaci járulékalap 60%-a, legfeljebb a minimálbér 100%-a (98.000 forint)

Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzata az 1993. évi III. törvényben meghatározott rendszeres segélyeket, különböző támogatásokat az alábbiak szerint teljes körűen biztosítja:

- lakásfenntartási támogatás
- átmeneti segély
- temetési segély
- köztemetés

Emellett egyéb segélyformák többek között:

- méltányos közgyógyellátás
- méltányos ápolási díj
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A 2013-ban felált járási kirendeltségek révén helyben intézhető ügyek még:

- ápolási díj
- időskorúak járadéka
- közgyógyellátás
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Önkormányzatunk összesen 3 önkormányzati bérlakással rendelkezik. Ezek korábban szolgálati lakások voltak, így -három lakás közül kettőben- a jelenlegi bérlők a korábban szolgálati funkciókat betöltő személyek. (rendőr, gyógyszerár) A bérlakások mindegyikében jelenleg is laknak, az ott lakók bérleti díjat fizetnek, melynek összegének felülvizsgálatára a Képviselő-testület jogosult. A bérleti díj egyéb döntés hiányában minden évben a várható infláció növekedésével kerül betervezésre a költségvetésbe. A lakások komfortosak, az épületek folyamatos állagmegóvására szükség van. Az ehhez kapcsolódó feladatok ellátását az Önkormányzat Településüzemeltetési Kft.-je látja el.

Az egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok tekintetében nem rendelkezőnk adatokkal. A települési önkormányzat nem támogatja a szociális lakhatást, a lakhatást segítő támogatások közül a törvényi előírásoknak megfelelően lakásfenntartási támogatás igényelhető.

A településen élők többsége rendezett anyagi körülmények között él. Napi lakhatási, megélhetési gondjaik nincsenek, az eladósodottsággal kapcsolatos releváns adatokkal nem rendelkezőnk.

Nagykovácsiban az összes lakóegységet figyelembe véve az új építésű lakások aránya a legnagyobb, a lakások egyharmada 1990 után épült.

Nagykovácsiban kiemelkedő paramétereket mutat a nagy alapterületű lakások aránya, valamint a 4 ill. több szobás lakások száma az agglomeráció és az északnyugati szektor településeihez képest. Az építési telkek árai felértékelődtek, döntően a korábbi kiköltözések miatt is.

A belterületbe vonásra került területek az alábbiak:

1. Nagyszénás úttól északra a volt zártkertig lévő terület, a településközponti területhez északi és nyugati irányban kapcsolódó tömb, amelynek beépítése jelenleg is folyamatban van. Itt 220 telek alakítása történik, a telkekre maximum 2 lakás helyezhető el, a megépülő lakásszám 300 db-ra becsülhető (várhatóan jelentős hányadban egy lakásos épületek kialakítására kell számítani).
2. A temetőtől északkeletre, a Pók utca Ady Endre utca közötti lakóterületen 180 telek (maximum 2 lakás/telek), itt a várható lakásszám kb. 200 db lesz.
3. A belterület északi részén található volt zártkerti rész, mintegy 1 500 telek (maximum 1 lakás/telek), várható lakásszám 1 500 db.

Mindhárom területen megindult a fejlesztés. Az 1. és 2. területen már a közművek, utak kiépítésre kerültek, a telkek kezdenek beépülni, a következő 2-3 év során mindkét területen 60 % körüli beépítéssel lehet számolni. A 3. területen is ott van már a közmű, de a szűk utcák miatt, nehéz a megközelíthetőség, kicsik a telkek, ezért 5-8 éves távlatban a terület 50 %-os beépítésével lehet számolni.

Nagykovácsi külterületein lakóingatlanok nem találhatóak, ezek a területek nem beépíthetőek

Nagyrészük mezőgazdasági besorolás alatt áll. Európai Unió pályázati forrásból (HUSK/1101/1.1.1./0361) 2013 nyarán Hangya Szövetkezet kerül létrehozásra. A Szövetkezet célja, hogy a most még nem hasznosított, úgymond parlagon heverő külterületi földek megművelésre kerüljenek. Ehhez az ügyvezett Inkubátor ház létrehozása nyújt majd teret, (határon túlnyúló partnerség keretében szlovákokkal közösen működtetett projekt), amely összehozza, koordinálja, segíti az ezen a területeken kis földterületekkel rendelkező tulajdonosokat. A kezdeményezés célja, hogy földtulajdonosok közösen, összefogással, vagy akár önállóan is képessé váljanak a területeik hasznosítására, megművelésére. A szlovák partnerség előnye, amennyiben a szövetkezetek vagy az önálló földtulajdonosok elkezdnek termelni, saját helyi piacokon lehetőségük nyílik a magyar termékek értékesítésére, akár külföldön is. A Magyarországon a Hangya

Szövetkezeti rendszer létrejöttét egy Magyarországon neves és elismert, szövetkezeti rendszerrel ezen belül hangyaszövetkezetekkel is foglalkozó szakember segíti.

A település nagy része közművesített, a Zsíros-hegyi területek csatornázásának előkészítési, tervezési munkálatai idén tavasszal megkezdődtek. A projekt kivitelezése Uniós támogatás keretében valósulhat meg.

Nagykovácsi „zsáktelepülés”. A személygépkocsi-ellátottság a kistérségben az országos átlag feletti, a tíz év alatti növekedés meghaladja a 25%-ot. Tömegközlekedési kapcsolata Budapesttel biztosított. A BKK által üzemeltetett helyi járatok csúcsidőben 15 percenként járnak. Tavaly ősszel a BKK és az Önkormányzat között létrejött megállapodás eredményeként a gépjárműpark lecserélésre került, így már korszerű, légkondicionált, alacsonypadlós buszok járnak a településre.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön szegregátum nem található.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek),- Budakeszi központtal
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

A Községben 3 házi orvosi, 2 gyermekorvosi praxis, 3 védőnői körzet és 1 fogorvos van. A betegellátás folyamatos, délelőtti és délutáni rendeléssel biztosított. Az ügyeleti ellátás Budakeszi Város által megszervezett. A Főnix Med Kft. látja el. A területi ellátásért felelős kórház a Szent János Kórház. A védőnői szakellátást 3 főállású védőnő látja el. Átlagos gyermekszám védőnőnként 142 fő. Feladatkörébe tartozik: terhes gondozás, 0-6 éves korig az egyéni és családgondozás, a községben működő oktatási intézmények – iskola, óvoda – védőnői ellátása. Ezt a munkát a családlátogatás keretében önállóan. A községben két patika is működik. A társadalombiztosító által finanszírozott ellátások mellett, lehetőség van magánrendelések szolgáltatásainak igénybevételére is. Többek között fogorvosi, fül-orr-gégészeti, nőgyógyászati, bőrgyógyászati ellátások területén. A településen biztosított a család-és házi segítségnyújtás. Önkormányzatok közötti együttműködés keretében került kialakításra a családgondozói szakellátás. 2012. február 1-től a gyermekjóléti és családsegítő alapszolgáltatást Nagykovácsi Nagyközségben Solymár és környéke Szociális Intézményfenntartó Társulás keretében a Solymári Ezüstkör Szociális Gondozó Központ látja el. A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás szakmailag külön egységként, az ügyek kezelésében és az adminisztrációban is egymástól elkülönítve működik. Mind a családsegítő, mind a gyermekjóléti alapellátás feladatait 1 főállásban dolgozó családgondozó látja el.

Házi segítségnyújtás:

2012-ben Nagykovácsi Nagyközségben Solymár és környéke Szociális Intézményfenntartó Társulás keretében a solymári Ezüstkör Szociális Gondozó Központ látja el a házi segítségnyújtás szolgáltatását. Ezt a feladatot 2012-ben 2 főállású egészségügyi végzettségű gondozónő látta el. 2012. december végén a gondozottak létszáma 11 fő volt. Az új társulás kereteiben 15 fő kérte az ellátását, az év során 4 beteg került ki a gondozásból, ennek okai az idősek otthonában való elhelyezés vagy a beteg elhalálása volt. A gondozónők főbb feladatai közé a bevásárlás, ebédeltetés, fürdetés, gyógyszerek kiváltása és a lakókörnyezet rendben tartásának segítése tartozott

Lehetőség van a gyermekek gyógypedagógiai felülvizsgálatára és fejlesztésére is, amit az óvodában Vekerdy Mónika fejlesztő pedagógus lát el. A családsegítő szakszolgálat a szociális vagy mentálhigiénés problémák, krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyeknek, családoknak nyújt szolgáltatást az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetés az életvezetési képesség megőrzése céljából. A gazdasági világválság hatásai érezhető a családsegítés terén is. A megnövekedett terhek súlya alatt egyre többen, és egyre gyakrabban keresik fel a szolgálatot.

Családsegítés:

A tavalyi évben a szolgálatnak 252 megkeresése, kapcsolatfelvétele volt. A szolgálatban nyilvántartásba vett ügyfelek száma: 19 fő volt, ebből 12 volt az év folyamán új ügyfélként nyilvántartásba vettek száma. Sokan csak 1-1 alkalommal keresték meg a szolgálatot információért, illetve konkrét ügy intézése miatt. 2012-ben a leggyakrabban előforduló hozott problémátípusok a családi-kapcsolati nehézségek (83), ügyintézéshez segítségkérés (28), életviteli problémák (27), anyagi gondok (13), egészségügyi károsodás következményéből adódó kérdések (6), és a lelki-mentális gondok (6) voltak. Emellett az ezekből a nehézségekből fakadó egyéb konfliktusok miatt igényelték szolgáltatásainkat. Több személy esetében a gyermekükkel való kapcsolattartásuk sikertelen létrejöttét igyekeztek segíteni. A leggyakoribb tevékenységek a segítő beszélgetés (76), az információnyújtás (42), hivatalos ügyek intézése (26), tanácsadás (25), iratszerkesztés voltak. Néhányan álláskeresőben kérték segítségüket (5). Itt elsősorban az internet használat biztosításával, illetve az ezen keresztül ügyintézésekben tudtak segíteni a hozzájuk fordulóknak.

A gyermekjóléti szolgálat feladatai a gyermekek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése. A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének támogatása, segítése. Összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi, nevelési és oktatási feladatokat ellátó intézményekkel, szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

Gyermekjólét:

2012.évben **alapellátás** keretében **32** gyermeket gondozott a szolgálat. A családok többségénél válási – gyermekelhelyezést, láthatást, gyermektartást érintő – illetve tanulási, magatartási, iskolai hiányzásokkal kapcsolatos problémákkal találkoztunk. A forgalmi napló adatai alapján az információnyújtás (119), tanácsadás (87), segítő beszélgetés (21), családlátogatás (28), hivatalos ügyekben való közreműködés (12), konfliktuskezelés, mediáció (1) a leggyakrabban előforduló szakmai tevékenységek. Ezen kívül jogi és pszichológiai tanácsadásra való közvetítés, szakmaközi megbeszélések, esetkonferencia megszervezése és adományok közvetítése tartozott még a tevékenységi körünbe. A családgondozó konduktori végzettsége lehetőséget adott arra, hogy a fejlesztésre szoruló gyermekek helyben és ingyen segítséget kaphassanak.

- Jelzőrendszer tagjai által: **22 gyermek,**
- Átmeneti nevelésben elhelyezések száma: **6 gyermek,**
- Családba fogadás által elhelyezett gyermekek száma: **2 gyermek,**
- Igazolatlan hiányzások miatt nyilvántartásba lett véve: **6 gyermek,**
- Családi, kapcsolati problémákban érintett gyermekek száma: **10 gyermek,**
- Magatartási, tanulási, beilleszkedési problémákkal küzdő gyermekek száma: **6 gyermek,**
- Létfenntartást veszélyeztető anyagi problémákkal küzdő családokban élő gyermekek száma: **11 gyermek,**
- Korrepetálásra járt: **3 gyermek,**

- Egyéni (korai) fejlesztésben részt vett: **2 gyermek,**
- Védelembe vettek száma: **nincs.**

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermek fogorvosok végeznek az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Az Önkormányzat, az általános iskolai szolgáltatatót közbeszerzési eljárás keretében választja ki. A szolgáltató minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik. Az óvodák közétkeztetése helyben megoldott, főzőkonyhával.

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek testkulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. Fontos hangsúlyt kap településünkön az egészséges életre való nevelés, egészségmegőrzés, szűrővizsgálatok szervezése. Ennek kertében már a korábbi években is megrendezésre került az Egészségnap, a „Mozdulj jó irányba” program, illetve minden évben csatlakozunk az Európai Mobilitás Hét keretében megrendezésre kerülő Autómentes Naphoz. Tavaly új programként került megrendezésre a civilszervezettek összefogásában a „Buli-futás” című rendezvény. Emellett 3 sportegyesület, és évente rendszeresen megrendezésre kerülő sportnapok várják az érdeklődőket. Ilyen a Crosskovácsi Sport és Környezetvédő Egyesület szervezésében minden nyár elején megrendezésre kerülő több napos Crosskovácsi Maraton, melyeken évente közel 1200-1500 fő vesz részt.

Az Önkormányzat sportlétesítmény hálózata folyamatosan bővült, idén nyáron került átadásra, a pályázati pénzből kivitelezett sportpálya, amely az általános iskola udvarán került kialakításra. A település természeti adottsága lehetőséget nyújt a szabadtéri, egyéni és csoportos sportolásra, mint például lovaglás, futás, biciklizés, terepbringázásra. A köznevelési intézmények tornatermei megfelelően szolgálják a testnevelés és szabadidősport ügyét (edzések, kiegészítő foglalkozások).

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Településünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, polgáraink többsége lokálpatrióta.

A közösségi együttélés során etnikai konfliktusokról nincs tudomásunk, így azok kezeléséről sem áll módunkban adatokat szolgáltatni.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulását jól példázza, hogy az Önkormányzat testülete hozzájárulást adott a Zsíroshegyi Kilátások Egyesületének (2008), hogy a Gerecse utcában lévő önkormányzati ingatlanon egy 1000 m² alapterületű játszóteret és parkot alakítson ki. Az itt megépült játszótérnek az Egyesület lett az üzemeltetője, és karbantartója.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során kerületünkben	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
Egészségügyi ellátásokhoz való korlátozott hozzáférés	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Egészségnap és szűrővizsgálatok szervezése
digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.	Számítógép kezelői tanfolyam szervezése az iskolában Közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás biztosítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élőgyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élőgyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

védelemben vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelemben vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
3	0	30
3	3	30
2	1	32
1	1	45
0	0	77

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	30	3		2	47
2009	30	3		2	45
2010	32	3		2	48
2011	45	3		2	50

2012	77	3		2	46
------	----	---	--	---	----

Emelkedést mutat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma. 2012-ben mintegy 77 család volt, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem a nyugdíjminimum 130%-a, illetve 140%-a (egyedülálló szülő, vagy fogyatékos, beteg gyermek esetén) alatt volt.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	24	6	125	8		40
2009	25	5	130	7		35
2010	28	4	129	7		19
2011	35	10	130	13		0
2012	44	33	143	36		0

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen étkezhethetnek.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	24	6	125	8		40
2009	25	5	130	7		35
2010	28	4	129	7		19
2011	35	10	130	13		0
2012	44	33	143	36		0

A gyermekek védelmét szolgálják a

- **pénzbeli és természetbeni ellátások:** a szociálisan rászorulókat által igénybe vehető pénzbeli, természetbeni és gyermekjóléti alapellátásokat a helyi gyermekjólét és gyermekvédelem rendszeréről szóló 14/2010. (VI. 01.) számú rendelet tartalmazza.
- gyermekjóléti alapellátások: az **Ezüstkor Szociális Gondozó Központ** látja el, a jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást, közreműködik a védelembe vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában. Szolgáltatásai: házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, idősek napközbeni ellátása, családsegítő szolgálat és gyermekjóléti szolgálat.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A gyermekjóléti szolgálat egyik kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenció munkája első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A veszélyeztetettségre vonatkozó összes jelzések száma 2012. évben 22 gyermek.

A jelzőrendszer összetétele sokszínű, minden olyan intézmény, hatóság, civil szervezet részt vesz benne, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel. Együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják.

A Szolgálat folyamatosan jó kapcsolatot tart fenn a jelzőrendszer tagjaival: iskolával, óvodával, a védőnői szolgálattal, házi orvosokkal, egyházi körökkel, nonprofit szervezetekkel.

A jelzőrendszer tagjaival továbbra is írásban tartja a kapcsolatot; az írásos jelzéseket folyamatosan bekéri a jelzőrendszeri tagoktól. Szolgálat is köteles írásban visszajelezni az intézkedésekről.

2012. október 9-én megtartották az éves **gyermekvédelmi konferenciát**. A találkozón jó volt a részvételi arány a jelzőrendszer részéről. Kiemelkedően szoros a kapcsolatuk az óvodával, az iskolával, a védőnőkkel és a gyámügyi ügyintézővel.

Nagykovácsiban 2012. évben a közoktatási intézményi feladatok mindegyike ellátott volt a település saját fenntartású intézményeiben: 3 tagóvodával működő óvodával és az általános iskolával. A községben 1 magánóvoda és 2 családi napközi működik. Az alapfokú művészetoktatás is helyben elérhető, melynek az általános iskola ad helyet.

A településen megoldott az óvodáskorú és az általános iskoláskorú gyermekek elhelyezése. A napközit, tanulószobai foglalkozásokat 2012/2013. tanévben a tanulók 67%-a veszi igénybe.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított a védőnői hálózaton keresztül. Az óvodákban és az általános iskolában a szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket tanácsadás egészít ki. A közoktatási intézményekben a tanórán kívüli tevékenységek jelentős része az egészség megőrzését, a betegségek megelőzését célozta. Pl.: Víz napja, Föld napja, tömegsport, kézi, röplabda, kosárlabda bajnokságok stb.

A védőnői családlátogatások során a várandós kismamák, a kis gyermekes anyukák fordulhatnak problémáikkal az egészségügyi szakemberhez. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál a védőnők az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településen nem releváns nincs jelen a szegregáció.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettségi okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérré is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapjaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszerrel fogyasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	3	133
2009	3	134
2010	3	132
2011	3	142

A védőnői szolgálat létszáma jelenleg 2 főre csökkent, jelenleg is fut a státuszt feltöltésére a pályáztatás, többször megtörtént a kiírás sikertelenül.

A feladatellátását szolgáló épület jelenleg nem akadálymentesített, mely probléma megoldásaként új intézmény építését határozta el a Képviselő-testület.

Krízishelyzet esetén a családokat a szociális alapszolgáltatások felajánlásával, házi segítségnyújtás biztosításával az Ezüstkör Szociális Gondozó Központ keresi meg.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A *halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók* nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik. A HH gyerekek száma a 2012-es évben újabb 53 fő, ami az elmúlt évekhez viszonyítva emelkedést mutat.

Intézményi szintekre bontva: óvodákban 22 fő, az általános iskolában 31 fő.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását minden köznevelési intézmény (iskola, óvoda) is vállalja.

Az adatok alapján az általános iskoláskorú gyermekek közül 6 fő (1,5%) sajátos nevelési igényű tanuló.

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Valamennyi óvoda infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a gyermekek is élvezik. Logopédiai foglalkoztató mind az iskolában, mind óvodában működik.

A pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés, és egyéni differenciálás terén. A Társadalmi Megújulás Operatív Programok által az óvodában több pedagógus érintett volt, és részt vett kompetencia alapú oktatáson, differenciált tanulás szervezés módszerei és hatékony gyermek megfigyelési technikák keretében képzéseken. A pedagógusok továbbképzése uniós forrásokból valósul meg.

A 2012. évi Országos kompetenciamérések a 6., 8. és 10. évfolyamos tanulók teljes körében mérték a matematikai eszköztudást és a szövegértési képességeket. Az eredmények azt mutatják, hogy Nagykovácsi oktatási intézményeibe járó tanulók az egyes vizsgált évfolyamokon összességében szignifikánsan jobban teljesítettek az országos átlagnál mindkét kompetenciaterületen.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

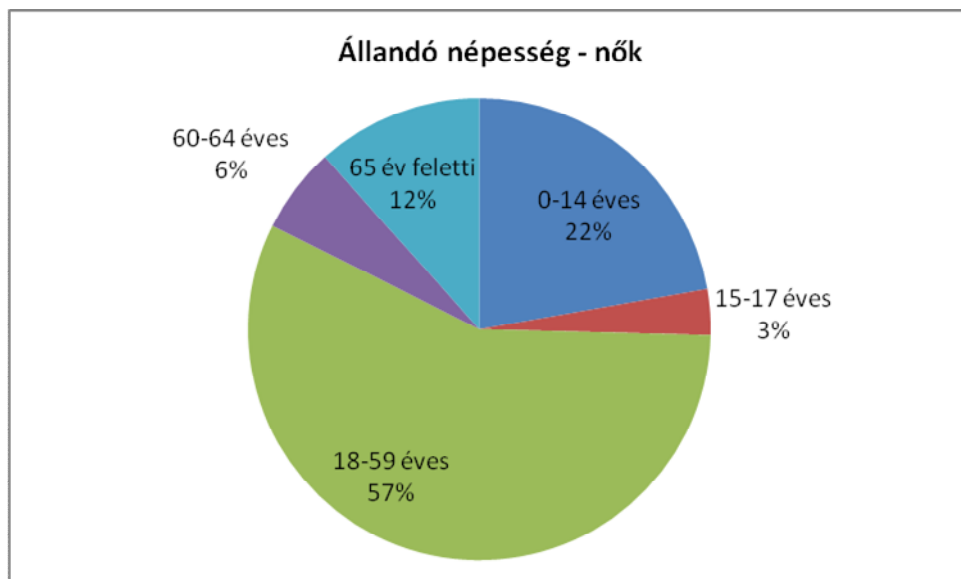
4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A demográfiai mutatók alapján folyamatosan nő a gyermekek száma.	Gyermeklétszámhoz igazodó intézményhálózat fejlesztése és működtetése.
védőnői szolgálat épületének akadálymentesítése	új intézmény építése
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése.
védőnői létszám csökkenése	pályázati felhívás több helyen történő meghirdetése
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak felkeresése.	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásokról.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- A település összlakosságának 52 %-a nő (3662 fő);
- A női lakosok majd nem fele 18-59 éves tehát aktív korú (1894 fő);
- 2011-ben a munkavállalási korú nők száma: 2573 fő. Ebből foglalkoztatott 2520 fő, munkanélküli pedig 53 fő volt
- Pályakezdő munkanélküli nők száma 2011-ben (18-29 év között): 485 fő

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Nincs tudomásunk róla, hogy településünkön hátrányos megkülönböztetés érne a nőket a foglalkoztatás területén. Ilyen bejelentésről nincs tudomásunk.

Az esélyegyenlőség biztosításának érdekében fontos cél, a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. Olyan programok szervezésére van szükség, amely a GYES lejártát követően segíti a visszatérést. ECDL tanfolyam, nyelvi képzések nagyban megkönnyíthetik a munkaerőpiacra való visszatérést, hiszen a folyamatos képzés és fejlődés napjainkban elengedhetetlen a munkaerő piaci elhelyezkedés szempontjából. Fontos a rugalmas munkahelyek kialakítása, amelyben jó példával járhatnak elő az Önkormányzatok.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Nagykovácsi lakónépesség-számának növekedése az elmúlt években fokozatos, egyenletes volt. Az évi két százalékos (150-200 fő) népességnövekedés egyik legmeghatározóbb eleme a magas vándorlási különbözet értéke, vagyis a településre egyre többen költöznek Budapestről. A természetes szaporodás egyenlege igen kedvezőnek mondható a betelepülők demográfiai összetételének köszönhetően, mivel általában a fiatal, jómódú, egy-, vagy többgyermekes családok a jellemző bevándorlók. A vándorlási különbözet így jóval magasabb mértékű, mint a nagyobb térszerkezeti egységek összesített adatai.

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Nagykovácsi településen 2011-ben 3-6 éves gyermekek száma 385 fő volt. Nagykovácsi lakónépesség-számának növekedése az elmúlt években fokozatos, egyenletes volt. Az évi két százalékos (150-200 fő) népességnövekedés egyik legmeghatározóbb eleme a magas vándorlási különbözet értéke, vagyis a településre egyre többen költöznek Budapestről. A természetes szaporodás egyenlege igen kedvezőnek mondható a betelepülők demográfiai összetételének köszönhetően, mivel általában a fiatal, jómódú, egy-, vagy többgyermekes családok a jellemző bevándorlók. A vándorlási különbözet így jóval magasabb mértékű, mint a nagyobb térszerkezeti egységek összesített adatai.

A növekvő gyermek létszám miatt Nagykovácsi Önkormányzata sikeres pályázat révén, idén megkezdte a helyi bölcsőde megépítését, az óvoda, illetve az általános iskola bővítését. Emellett folyamatosan törekszik rá, hogy a már meglévő intézményeit korszerűsítse, fejlessze. Az óvoda és telephelyei jelenleg 320 fő férőhelyen várja az óvodáskorú gyermekeket. A személyi feltételek biztosítottak, 23 óvodapedagógus, egy gyógypedagógus és 11 dajka látja el a napi feladatokat. A növekvő gyermeklétszám miatt a helyhiány miatt elutasított gyermekek száma. (2012. évben ez 95 fő volt). Erre jelent megoldást a már kivitelezési szakaszba

lépett óvodabővítés. (Kaszáló utcai óvoda). A bölcsőde megépítése megoldást jelenthet azon kismamák számára, akik gyermekük elhelyezését ez idáig családon belül, vagy magánúton nem tudták megoldani, és emiatt nem tudtak munkahelyükre visszatérni, vagy esetlegesen jövedelempótlásként részmunkaidős állást vállalni.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

A 4.3.1. számú táblázat adatai alapján, településünkön a védőnői szolgálat létszáma jelenleg 2 főre csökkent, jelenleg is fut a státusz feltöltésére a pályáztatás.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket érő erőszak, családon belüli erőszakkal kapcsolatos adatokkal nem rendelkezünk. A jövőben törekedni kell arra, hogy a családsegítőkn keresztül a helyi jelzőrendszer hatékonyabban tudjon működni. Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, azonban a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben a családokat a szociális alapszolgáltatások felajánlásával, házi segítségnyújtás biztosításával az Ezüstkor Szociális Gondozó Központ keresi meg.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Nagykovácsiban a közszférában – közoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális-és egészségügyi ellátás – lényegesen magasabb a nők aránya, mint a férfiaké. Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. A 9 tagú Képviselő-testületből 5 fő nő, az Önkormányzat vezetői (polgármester, alpolgármester) szintén nők. A Hivatal középvezetőinek 90 %-a nő.

Megállapítható, hogy községünkben nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a

„más”- tól. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása.
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A településen a 60 év felettek aránya az összlakosság 17%-a. Az, hogy az idősek hogyan élnek meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak a velük való törődésre, gyakran távol élnek idősebb családtagjaiktól, illetve a megélhetési gondok miatt több, mint 8 órát dolgoznak. A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény.

A településen az öregedési index csökkenő tendenciát mutat alapul véve a demográfiai adatokat.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2008	705	1275	55,3%
2009	734	1327	55,3%
2010	860	1408	61,1%
2011	800	1507	53,1%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a dementia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott dementia.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel ha speciális tudással rendelkezik.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
552	769	1321
545	769	1314
564	761	1325
582	808	1390

Az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásával kapcsolatban csak közsférával kapcsolatban rendelkezünk. A törvényi előírások változásai révén, 2013. július 1-től nyugdíjas nem rendelkezhet közalkalmazotti vagy közszolgálati jogviszonnyal. Vagy amennyiben jogviszonyát szeretné fenntartani, úgy le kell mondania nyugdíj járulékáról

Nagykovácsi közművelődési intézménye, az Öregiskola Közösségi Ház és Könyvtár rendszeresen szervez idősek számára informatikai tanfolyamokat.

Az idősekkel kapcsolatban nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén. Jelzés felénk nem érkezett.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások a település minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik.

Az Önkormányzat e célcsoport életminőségének jellemzőit folyamatosan vizsgálja és figyelemmel követi.

Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése rendezett. A községben 3 háziorvosi, praxis, 1 fogorvos van. A betegellátás folyamatos, délelőtti és délutáni rendeléssel biztosított. Az ügyeleti ellátás Budakeszi Város által megszervezett. A Főnix Med Kft. látja el. A területi ellátásért felelős kórház a Szent János Kórház.

A nagykovácsi Öregiskola Közösségi Ház és Könyvtár állandó programjai között ad helyet, a Tiszta Forrás nyugdíjas klub foglalkozásainak, melyekre minden hónap 2. és 4. hétfőjén kerül sor. A nyugdíjas klub rendszeres szervez programokat, kiállításokat. A Közösségi Ház kulturális programjai mindenki számára

nyilvánosak, és időben meghirdetésre kerülnek internetes fórumokon, és az idősök számára jobban elérhető, a községben ingyenesen, mindenki számára eljuttatott helyi lapban, a Böngészőben. A Községi Ház idősöknek rendszeres jelleggel szervez kézműves foglalkozást, és bridge klubot.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az önkormányzat figyelmet fordít az idősökre, minden évben hagyományosan megrendezésre kerül az idősök napja, itt műsoros esten vendégül látja az idősöket és egy kis ajándékkal is készül részükre. Karácsonyi ünnepek közeledtével a Fejér György Szociális Közalapítvány, melynek elnöke a mindenkori polgármester, élelmiszer-csomagokkal segíti a rászoruló idősöket, valamint Mindenki Karácsonya megnevezésű estét szervez.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során kerületünkben	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szellemi és fizikai leépülés.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése.
Elmagányosodás	ünnepekhez kapcsolódó programok szervezése, nyugdíjasklub, kirándulások szervezése
Gyakran válnak áldozattá.	Idősök személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. A népesség fogyatékoságtípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékoságban szenvedők aránya.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A szociális ellátást igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak a közgyógyellátásban (2012. évben 50 fő) és ápolási díjban (2012. évben 23 fő) részesülőkről vonatkozóan rendelkezünk.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, boldogulásukat számtalan tényező hátráltatja. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során, a lakhatás, közlekedés, szociális és egészségügyi ellátás, iskoláztatási és munkalehetőségek, kulturális és társadalmi élet területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük. Ehhez szükség van helyi és központi adatgyűjtésre, hogy pontosan megismerhessük a településen élő fogyatékosággal élők főbb jellemzői, sajátos problémáit, hogy ezek ismeretében tudjuk megfelelő megoldást találni a felmerült problémákra, igényeik figyelembevételével, közös gondolkodással.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Nagykovácsi településen a közintézményekbe való bejutás biztosított, az akadálymentesítés megoldott. Ez alól kivételt jelent a fogászati rendelő, illetve a Víziközmű Kft. épülete. A bölcsőde építésével a fogászat megközelíthetővé válik kerekesszéssel is, hiszen a rendelő a bölcsőde épületében kap majd helyet. Víziközmű Kft. vezetőségének figyelmét fel kell hívni a törvényben előírt kötelezettségük teljesítésére, az akadálymentes bejutás biztosításának megoldását kell kezdeményezni. Nagykovácsi Önkormányzata honlapja megfelel a jogszabályi előírásoknak, így azon a gyengén látó állampolgárok is tájékozódni tudnak..

A munkahelyek akadálymentesítettségre vonatkozóan nem rendelkezünk pontos adatokkal.

Településünkön a közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége a következők jellemzőek. Nagykovácsiban, Budapest irányába közlekedő tömegközlekedési eszközök tavaly évvége óta korszerű akadálymentesített buszok. A menetrendben megjelölt időpontban nyomon követhető, és kiszámítható, hogy a nap mely szakaszában érkezik alacsonypadlós busz. Így a közösségi közlekedés tervezhetővé válik, azok számára, akik a régi típusú lépcsős buszokon kiszolgáltatottak voltak hátrányos helyzetük miatt. A falu központjában a járdákon való akadálymentes közlekedés biztosított, a település frissen kiépített részein fokozatosan kerülnek kialakításra gyalogos járdák.

Speciális közlekedési megoldásokra, fogyatékosok nappali intézményének működtetésére nincs igény, így ilyen településünkön nem is működik.

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról. Jelenleg a fogorvosi rendelő akadálymentesítése még nincs megoldva, ezért az újonnan épülő, és már a jogszabályoknak megfelelő akadálymentes bölcsődei épületben lesz elhelyezve.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékos ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti. Családsegítő Szolgálat bevonása az önszervező csoportok szervezésébe
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei,	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs

az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálato
az akadálymentes közlekedés nem biztosított	járdák kialakítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az Önkormányzat több Egyesülettel is kötött támogatási szerződést. Amelyek révén az önkormányzati támogatás révén a különböző alapítványok, civilszervezetek olyan feladatok megvalósítását vállalták fel, amelyekkel közösségi érdekeket, a kultúra terjesztését, vagy az igényes kikapcsolódás számára teremtettek terepet. Ezek közül néhány a teljesség igénye nélkül:

- 2013-ban támogatási szerződés jött létre Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzata és a Nagycsaládosok Országos Egyesületének Nagykovácsi Csoportja között, melybe az Önkormányzat támogatja az Alapítványt a gyermeknap az Apraja-Nagyja Játsszótéren, és a Luca nap az Öregiskolában című rendezvények megszervezésében.
- 2013-ban támogatási szerződés jött létre Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzata és a Bázis Ifjúsági Közösségfejlesztő és Kulturális Alapítvány között, melybe az Önkormányzat támogatja az Alapítványt, ifjúsági kulturális és kapcsolatépítő tevékenységében
- Az Önkormányzat testülete hozzájárulást adott a Zsíroshegyi Kilátások Egyesületének (2008), hogy a Gerecse utcában lévő önkormányzati ingatlanon egy 1000 m² alapterületű játszóteret és parkot alakítson ki. Az itt megépült játszótérnek az Egyesület lett az üzemeltetője, és karbantartója.

2012. évig Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzata a Pilis-Buda-Zsámbék Többcélú Kistérségi Társulás tagja volt. Kistérségi Társulás tavaly év végi megszűnése után, Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete 92/2013 (V.23.) számú határozatával úgy döntött, hogy megalapítja a Buda-környéki Önkormányzati Társulást, emellett elfogadta a társulási megállapodást is. Az Önkormányzat, Buda-környéki Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsába a Polgármestert delegálta.

Nagykovácsiban Német Nemzetiségi Önkormányzat működik, esélyegyenlőségi tevékenységéről nincs információnk.

Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Községünkben a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek a településen:

Közhasznú Alapítvány Nagykovácsiert, Környezet a Gyermekekért Alapítvány, Nagykovácsi Közhasznú Harangszó Alapítvány, Nagykovácsi Waldorf Óvoda Alapítvány, Nagykovácsi Zenei Alapítvány, Nagykovácsi Alapfokú Művészeti Iskola NAMI, Nagykovácsi Óvodáért Óvodai Alapítvány, Fejér György Szociális Közalapítvány, LINIUM Nemzetközi Tudományos és Művészeti Alapítvány, Amerikai Nemzetközi Iskola Budapest Alapítvány, Nagykovácsi Rézpatkó Néptánc Alapítvány, Boróka Óvoda Alapítvány, Nagykovácsi Református Gyülekezetért Alapítvány, Bázis Ifjúsági Alapítvány, Nagykovácsi Társas Kör, Nagykovácsi gróf .Tisza István Nemzeti Kör, Nagykovácsi Sportegyesület, Nagykovácsi Utánpótlás Sport egyesület,

Nagykovácsi Széchenyi Ödön Önkéntes Tűzoltó, Polgárőr és Mentési Egyesület, Vállalkozók Nagykovácsiért Egyesülete, Nagykovácsi Természet és Környezetvédelmi Egyesület, Nagykovácsi Alkotóművészek Egyesülete, Nagykovácsi Nagycsaládos Csoport, Crosskovácsi Sport és Környezetvédő Egyesület, Zsíros-hegyi kilátások Közhasznú Egyesület.

A civil szervezetek függetlenségét elismerjük, és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek.

Az Nagykovácsi Széchenyi Ödön Önkéntes Tűzoltó, Polgárőr és Mentési Egyesület a bűnmegelőzésben, személyi és vagyonvédelemben, a Nagykovácsi Nagycsaládos Csoport és a Fejér György Szociális Közalapítvány a nagycsaládosok mindennapi életében nyújtanak segítséget. Tevékenységükkel beintegrálják a különböző célcsoportokat a hétköznapi életbe, segítik mindennapjaikban.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés elkészítését követően a helyi esélyegyenlőségi terv tervezetét elektronikus úton megküldjük a célcsoportokkal foglalkozó és közvetlen kapcsolatban álló szakembereknek véleményezésre.

A tervezet az önkormányzat honlapján www.nagykovacsi.hu közzétételre kerül, így a lakosok véleményalkotása is biztosítva lesz.

A Képviselő-testület által elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz az önkormányzat honlapján, ahol a folyamatok, intézkedések megismerhetők, biztosított a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> -A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken. -Egészségügyi ellátásokhoz való korlátozott hozzáférés -digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést. 	<ul style="list-style-type: none"> -Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. -Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Egészségnap és szűrővizsgálatok szervezése -Számítógép kezelői tanfolyam szervezése az iskolában WIFI hozzáférés biztosítása
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> -A demográfiai mutatók alapján folyamatosan nő a gyermekek száma. -védőnői szolgálat épületének akadálymentesítése -A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett -védőnői létszám csökkenése -A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak felkeresése 	<ul style="list-style-type: none"> -Gyermeklétszámhoz igazodó intézményhálózat fejlesztése és működtetése. -új intézmény építése -Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. -pályázati felhívás több helyen történő meghirdetése -Szülők tájékoztatása a kedvezményrel járó további támogatásokról
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> -Szellemi és fizikai leépülés -Elmagányosodás -Gyakran válnak áldozattá 	<ul style="list-style-type: none"> -Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése -ünnepekhez kapcsolódó programok szervezése, nyugdíjasklub, kirándulások szervezése -Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.

<p>Nők</p>	<p>-A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb. -A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas -A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát -A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet</p>	<p>-Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét. -Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása -Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása. -Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.</p>
<p>Fogyatékkal élők</p>	<p>-Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagoknak kapcsolatteremtésre, önszorgató csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van. -Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os. -Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljuttatásuk (eljuttatásuk) terén. -Az akadálymentes közlekedés nem biztosított</p>	<p>- A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése, olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti. ----- Családsegítő Szolgálat bevonása az önszorgató csoportok szervezésébe -Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program. -Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatot -járdák kialakítása</p>

Jövőképünk

Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzat legfontosabb célja a településen élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmus, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	
------------------	--

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztevők és felelős	
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1										
2										
3										
...										
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1										
2										
3										
...										
III. A nők esélyegyenlősége										
1										
2										
3										
...										
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1										
2										
3										
...										
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1										
2										
3										
...										

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

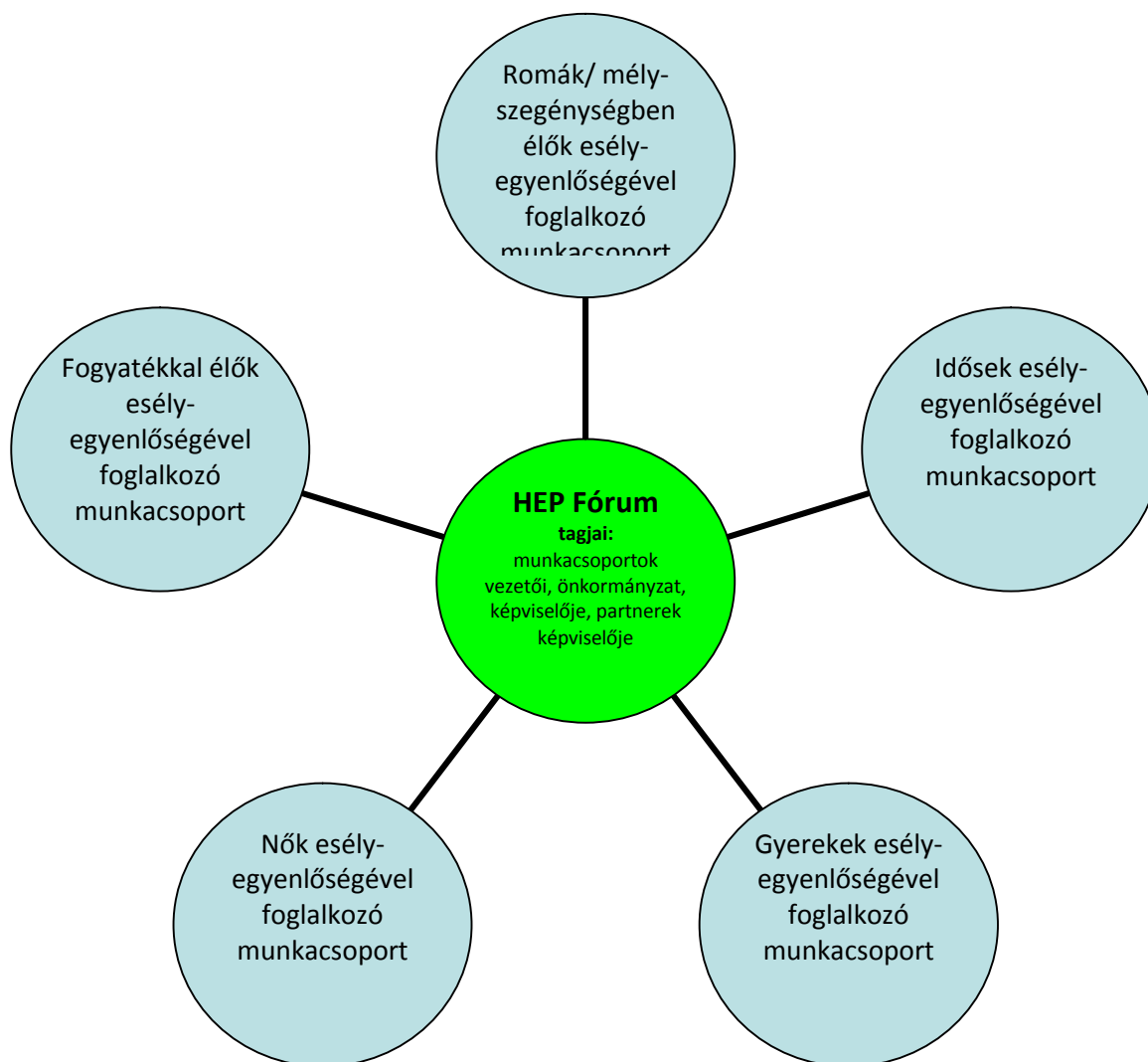
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nagykovácsi Nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Nagykovácsi Nagyközség képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A..... Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Alíírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.